

שיעור הלכה

נושא השבוע

השבוע אנו נלמד את סימן קל"ט בקיצור שולחן ערוך. סימן זה מדבר מהלכות חנוכה.

ישנם שני חגים שנקבעו לנו ע"י חז"ל, פורים וחנוכה. מעניין הדבר שאת פורים קבעו כימי משתה ושמחה ואילו את חנוכה קבעו כימי הלל והודאה. מדוע השוני הזה?

מסבירים הפוסקים, דהסיבה היא שבפורים רצו הגויים להרוג את הגוף, וגם אם עם ישראל היה ממיר את דתו לדת הפרסיים רח"ל, עדיין היו הגויים מעוניינים לחסלו. אך בחנוכה לא הייתה כל כוונה להרוג את העם היהודי, אלא להיפך, הם מבחינתם רק רצו ל"קדם" את העם לנאורות היוונית, וגזירותיהם היו רק נגד הדת, ולא נגד האנשים.

לכן בפורים אנו חוגגים בשמחת הגוף – משתה ושמחה, ואילו בחנוכה אנו חוגגים בשמחת הנשמה – הלל והודאה.

אם כן, יש לציין שחלק מהפוסקים סבורים שגם בחנוכה יש עניין להרבות בשמחה ושמחה, מסיבות שונות. ועל כן נפסק להלכה שאם משלבים בסעודה, גם דברי שירות ותושבחות, נחשב זה כסעודת מצוה.

מעשה שהיה שיטפון בחנוכה

הם עזבו את אירופה עוד לפני מלחמת-העולם הראשונה, והגיעו לחוף מבטחים באוסטרליה. כרבים שעשו אז את הצעד הזה, ניסו אף הם להשתלב בחיים המפותחים בארץ החופש. הם נעשו מתיישבים במרחבי האדמה הבלתי-מעובדת, באזורים מרוחקים של הארץ הענקית הזאת, ואט-אט החלה עבודתם להניב פירות. הם התחילו את חייהם שם בעוני ובמחסור, ועם הזמן מצבם הכלכלי החל להשתפר. ההצלחה האירה להם פנים ורווחיהם היו נאים. אולם ככל שהצליחו בהישגיהם הכלכליים, התרופפה זיקתם לשמירת התורה ומצוות. ההורים עדיין הקפידו על קיום ההלכה, ואף שמרו מנהגים מסויימים שהביאו עמם מעיירת מולדתם, אך הבנים כבר נהפכו לאוסטרלים לכל דבר, באורחות-חייהם ובלבושם. העבודה הקשה בשדות האחוזה הייתה רבה ומפרכת, וריחוקם מן העיר, שבה התקיימו חיי קהילה, עשו את שלהם להתרחקות מחיים יהודיים.

קנגרו מוצא מפלט מהסערה

ג'ק היה צעיר הבנים במשפחה. בברית שנעשתה לו נקרא שמו בישראל יעקב, אך בהשפעת הזמן והסביבה הוחלף שמו לג'ק. בכישרונותיו המיוחדים הצליח לסיים בהצטיינות את מסלול הלימודים בבית-הספר הכללי במקום מגוריו, ואף עלה ללימודים גבוהים יותר. ובכל-זאת, עם סיום לימודיו נרתם דווקא הוא לניהול חוותו של אביו, וגם את זה עשה במסירות ובהצלחה. ברבות הימים נשא לאישה את דינה – אף היא מרקע משפחתי דומה – שאת שמה שינו לדיאנה.

פינת האקטואליה

- על מה ניתקנה חנוכה?
- איזו משמעות מיוחדת יש לחנוכה עבור נשים?
- שמן קנולה, כשר לנרות חנוכה?
- איפה מדליקים?
- מתי מדליקים?
- איך מדליקים?
- מי מדליק?

את התשובות תשמעו בשיעור ההלכה לפני התפילה!

האימרה החסידית

בחנוכה אנו נדליקים שלושים וששה נרות כנגד שלושים וששה מסכתות הש"ס.

הקליפה לעומת זאת גם מנסה להתחזק ע"י משחק הקלפים (ג'וקר), אשר עשוי משלושים וששה קלפים, אשר גורמים לאנשים לבטל את לימוד התורה, ולעסוק בשטויות.

הרה"ק ר' צבי אלימלך מדינוב ז"ע, "בני יששכר".

כדיחותא

בדיחה זו אומרת רק מיידיש. ספירה מניח קא מ'ין...

בתחילה חיו בסביבה יהודית, וכך שמרו על זיקה כלשהי ליהדות. בחלוף הזמן, עם המעבר לאחוזת מבודדת משלהם, עם שטחי מרעה נרחבים לכבשים לגידול, לייצור הצמר האוסטרלי, במקום נידח בוויקטוריה, נשכחה יהדותם כמעט כליל. "ראי", אמר הבעל לאשתו, "הלוא אנו חיים באושר, ואיני רואה עוד כל צורך לזהות את עצמי כיהודי. איזו משמעות יש ליהדות בעבורנו, מלבד זיכרונות כואבים מהעיירה הקטנה באירופה?!". האישה הנהנה בראשה להסכמה, שהרי גם לה לא הייתה סיבה לחשוב אחרת.

רצתה ההשגחה, וערב אחד, באחד מימי חודש כסלו, בשעה שישבה האישה מול האח הבעורת ועיתון בידיה, צדה את עינה של דיאנה כתבה שהופיעה בעיתון. בכתבה סופר כי באמצע דצמבר חוגגים היהודים בכל העולם את חג החנוכה. העיתון הזה, שהיה מגיע אליהם מדי שבוע, היה בעצם האמצעי היחיד כמעט לקשר עם העולם הגדול שמחוץ להם. הידיעה על חג החנוכה תפסה משום-מה את ליבה. בדרך בלתי-מובנת תפסה הידיעה את התעניינותה והיא לא הצליחה להסיח את דעתה ממנה. בתוך כך החלו לעלות גם זיכרונות ומחשבות שלא נתנו לה מנוח. חצי לילה התהפכה על משכבה, עד שהחליטה לקום ולעשות מעשה. היא הדליקה נר קטן על אדן חלון המטבח, ובתחושת סיפוק חזרה לישון. שעה אחרי-כן התעורר בעלה. גם הוא קרא את הכתבה על חנוכה, גם בו החלו להתעורר זיכרונות העבר. הוא קם ונכנס למטבח. למראה הנר שעל אדן החלון עברה בו מחשבה, שהנה גם אשתו חשבה אותן מחשבות שעברו בו. הוא ניגש אל אדן החלון והדליק גם הוא נר קטן.

אך בכך לא תם הסיפור.

באותו לילה הכה את האזור שבר ענן פתאומי, כפי שקורה מדי פעם בפעם בחלק זה של העולם. החוות ששכנו במקומות הנמוכים הוצפו במי הגשם ונותקו, ובתוכן גם חוותם של בני-הזוג שלנו. כוחות החילוף חשו לאזור, אך השיטפון ניתק את זרם החשמל, והעלטה הייתה גדולה כל-כך, שצוותי המתנדבים התקשו להגיע אל החוות. הגשם העז שניתך על הבית בעוצמה העיר את ג'ק ודיאנה. בבהלה נוכחו לגלות כי חצר ביתם מוצפת מים, והמים גואים ומציפים את רצפת הבית. הם מיהרו אל החלון לזעוק לעזרה, אך קולותיהם נבלעו ברעש המים האדיר שסביבם. למרבה חרדתם של ג'ק ודיאנה הם נוכחו כי המחלצים לא ראו את ביתם באפלה, וחלפו על פניו הלאה, בחיפוש אחר לכודים אחרים. אלה היו רגעים קשים מנשוא שנראו כנצח. על שניהם השתלט הפחד מפני הנורא מכול. אך לפתע פרץ אחד המחלצים בקריאה: "היי! הביטו לשם!". אור קטן שהבליח בחשכה משך את תשומת-ליבו. אלה היו שני אורות קטנים, מרצדים ומנצנצים בחלון הבית... המחלצים שמיהרו אליהם מצאו את בני-הזוג כמעט על סף ייאוש. שניהם בכו וצחקו מהתרגשות ולא האמינו שזכו להינצל. אך עוד יותר התקשו לעכל את העובדה ששמעו מפי המחלצים, כי הנרות, 'נרות החנוכה' שלהם, הם שהביאו לידי הצלתם. שני נרות של שתי נשמות רחוקות ונידחות עשו את נס חנוכה הפרטי שלהם, ונהפכו גם לסיפור שזכה לכותרות העיתונות באותם ימים. לבני הזוג גרם הסיפור לחולל שינוי ניכר בתפיסת-עולמם בדבר הקשר שלהם עם הקב"ה וערכי הנצח של העם היהודי.

א ליטוואק אייט אריין
אין א חסידישע שטיבל,
און ער זעהט אז מ'זאגט
נישט תחנון. פראגט ער:
פארוואס?
מ'צנטפערט איהט אז
היינט איז דא א
יאהרצייט.

דער ליטוואק פארשטייט
נישט פונקט דער
משמעות, אפער ער איז
צופרידן אז דער דאווינאן
איז קורצער.

אויף מארטן איז ער
נאכאמאל אעקומען אין
שטיבל, און מ'האט איהט
צוזאעסיקט צום צמוד.
ווען ער איז אעקומען צו
תחנון האט ער דאס
אעזיפערט. גלייך האבן
אזא אעשריאן אויך
איהט: פארוואס זאגסטו
נישט תחנון?

האט ער אענטפערט: איך
פארשטיי נישט. נאכטן,
האט ריהר אעהט א
יארצייט, און מ'האט נישט
אעזאגט תחנון. היינט
האב איך אפילו נישט א
מינוט צייט, וויילט איהר
איך זאל זאגן תחנון?

מי אנחנו

עלון זה יוצא לאור על ידי חבורת שיעור הלכה, המתקיים מידי יום במדרשה החסידית קודם תפילת שחרית בשעה 7:30. השיעור נמסר ע"י ר' ניסן משה פודולסקי, מנהל הפנימיה.

המדרשה החסידית מגדלת בחורים יראי ה', אוהבי תורה ואנשי מעשה.

זור קשר

<http://www.mcl.org.il>

nisanpodolsky@gmail.com

פרשת השבוע וישלח – היאבקות עם היצר הרע

בפרשת השבוע אנו קוראים על מלחמתו של יעקב אבינו עם "איש" מסתורי, שמתברר כמלאך הס"מ, שרו של עשיו.

היאבקות זו מרמזת לנו על ההיאבקות התמידית שלנו עם היצר הרע. לפעמים, אנשים נבהלים ממלחמה זו, הם חושבים שאולי יש בעיה בכך שהיצר מנסה להכשיל אותם. הם שוכחים שזה כל תפקידו בעולם, לנסות להכשיל אנשים.

תפקידנו הוא להיאבק עמו, ולא לוותר חס וחלילה לעצותיו, וגם אם זה קשה ומתיש, אין לנו להרים ידיים, אלא נלך בדרכו של אבינו יעקב, ונאבק אתו עד עלות השחר, היינו עד שבאמת נצליח להכניע אותו.

וכשנגיע באמת לשלב זה, הרי שגם מלאך רע יענה אמן בעל כרחו, כמו המלאך שבסופו של היאבקות בירך את יעקב אבינו, והודה שהברכות אכן מגיעות לו.

אלה ברכב ואלה בסוסים, ואנחנו בשם ה' אלקינו נזכיר